

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA ZP ISKRA — INDUSTRIJE ZA ELEKTROMECHANIKO, TELEKOMUNIKACIJE, ELEKTRONIKO, AVTOMATIKO IN ELEMENTE, KRANJ

Bližajo se volitve

Pred nami so volitve v samoupravne organe združenega podjetja, organizacij in delovnih enot. Delavski svet ZP je razpisal volitve za 17. april, hkrati pa priporočil, naj bi tudi posamezne organizacije ZP na ta dan razpisale volitve za svoje samoupravne organe.

Glavno delo, da bomo v samoupravne organe izvolili res najboljše izmed članov kolektivov, se odvijata zdaj, v času zborov delovnih ljudi, na katerih bo predvsem govora o kandidatih za nove samoupravne organe. Pogostokrat se dogaja, da so zbori delovnih ljudi, za katere je letos predvideno, da bodo izvedeni v času med 15. in 30. marcem, le slabo obiskani. Vzrok za to je iskati predvsem v tem, da so bili le-ti slabo pripravljeni in njihova vsebina za mnoge člane kolektiva nezanimiva. Razen občinskih zborov sindikalne organizacije pa so prav zbori delovnih ljudi kaj pripravnost mesto, kjer naj bi člani delovnih kolektivov bili seznanjeni z gospodarskim stanjem organizacije in z njihovimi bodočimi nalogami.

Velikokrat je slišati kritike, da so člani kolektiva o dogajanjih znotraj posamezne organizacije premalo obveščeni. Prav na zborih delovnih ljudi pa je najboljša priložnost, da bi vsakdo izvedel vse tisto, kar ga zanima in kar bi bilo prav, da bi vedel. Šele po razpravah o tej ali oni problematiki v organizaciji, o oceni dosedanjega dela in predvidenih bodočih nalogah, naj bi prešli na pogovor in predloge za kandidate v samoupravne organe.

Čas za razmišljanje o kandidatih je že zdaj, ko delavci v oddelkih in enotah govorijo o tem, kdo bi najbolj ustrezal za člana tega ali onega samoupravnega organa. Menim, da je glavna teža volilnega postopka prav v predlaganju ustreznih kandidatov za samoupravne organe, kajti vemo, da je kvaliteta samoupravnega organa odvisna le od kvalitete vseh članov posameznega organa.

Volitev zatorej ne smemo jemati brezbrizno, kajti odločitve, ki jih sprejemajo samoupravni organi v organizaciji, so pomembne za slehernega člana delovnega kolektiva in nam res ne more biti vseeno, če je delo samoupravnih organov zaradi slabe izbire članov — slabo.

(Dalje na 6. strani)

Delež žena, ki v pretežni meri sestavljajo delovni kolektiv Združenega podjetja, prav gotovo ni majhen. Iskreno jim čestitamo k njihovem prazniku!

Z zavezanimi očmi ni mogoče uspešno poslovati

Organizacijsko kadrovske področje strokovnih služb je v preteklem letu izdalo organizacijski predpis, po katerem so organizacije in službe dolžne oskrbovati generalnega direktorja z najnujnejšimi informacijami v obliki mesečnih, trimesečnih in polletnih poročil, ki naj bi služila kot minimalna informacija, nujno potrebna za delo generalnega direktorja in drugih samoupravnih organov, ki brez vpogleda v stanje in poslovanje podjetja ne morejo ničesar ukreniti. Očitno pa je, da večina prizadetih služb, organizacij in odgovornih oseb ne vidi v tem nobene koristi in ne potrebe, zato tudi ne pošiljajo zahtevanih poročil. Na urgence sploh ne odgovarjajo, kaj šele da bi se opravičile, da o predpisanih rokih sploh ne govorimo.

Dobra in tekoča informiranja upravnih organov je pogoj za uspešno poslovno odločanje v podjetju. Ni torej naključje, da so podjetja, zlasti velika podjetja, po celotnem svetu posvetila temu vprašanju izredno pozornost in v ta namen vložila velike

vsote denarja. Uspeh ni izostal in v mnogih primerih beležijo naravnost presenetljive rezultate. Medtem ko v klasični organizaciji vodstvo podjetja črpa podatke iz knjigovodstva in računovodstva, ki je znano po večnem zaostanku in svojih rezultatih zgodovinskega značaja, so podjetja s sodobno organizacijo uspela doseči že tako stopnjo informiranosti, da imajo »vsako minuto« pregled nad stanjem na vseh ravneh poslovanja. Na podlagi najnovejših informacij ob vsakem času je postalo poslovno odločanje brez tveganja. Z moderno tehniko je mogoče premestiti vse težave, ki so povezane z velikostjo podjetja, z dislokacijo obratov, z velikim številom zaposlenih, z obsežnim asortimentom proizvodov ipd. Potreba po decentralizaciji poslovne politike in delegiranju poslovnega odločanja na nižji nivo je odpadla, kajti ob zadostni in stalni informiranosti o poslovanju podjetja se je centralno odločanje izkazalo ne samo kot mogoče, temveč tudi dosti bolj učinkovito in racionalno.

V literaturi se vedno več govori (tudi že pri nas) o modernem, znanstvenem vodenju in upravljanju: kot

n. pr.: vodenje po projektu itd. Takšen pristop se pri naraščajočem obsegu poslovanja v velikih podjetjih, zlasti v podjetjih z velikim številom proizvodov in zamotano proizvodnjo, vse bolj kaže kot edini izhod, ki se bo v bodočnosti vse bolj razvijal in uveljavljal. Tudi naše podjetje sili v razvoj v zadnjem času k novim, sodobnejšim in uspešnejšim metodam gospodarjenja in bistvenemu napredku zlasti na področju upravljanja. ISKRA bo morala narediti odločne korake v tej smeri in to v zelo kratkem času.

Trenutno smo od moderne upravljanja še zelo daleč. Pri nas prevladujejo večinoma klasične metode, ki jih pogosto imenujemo vodenje po občutku. Pri tem igra odločilno vlogo intuicija direktorja in ostalega vodstva. Poslovne odločitve so v največji meri zavisne od tega, če imajo ljudje, ki odločajo, za to potreben dar oziroma »dober nos«. V velikih podjetjih pride do številnih težav, kajti generalni direktor bi moral v vsakem primeru biti genij, da bi znal vedno pravilno oceniti situacijo po svojem občutku, brez potrebnih informacij o stanju v podjetju. Res je, da se tudi na osnovi poročil o poslovanju v preteklosti da marsikaj zaključiti in marsikaj ukreniti za izboljšanje v bodočnosti. Pogoj pri tem je vsekakor, da taka poročila iz preteklih obdobij ne prispevajo s preveliko zamudo in da so vsaj kolikor toliko točna. Vsi znaki pa kažejo, da v naših pogojih tudi teh poročil ni več mogoče zbrati v sprejem-

(Dalje na 6. strani)

K dnevu žena

Vsa povojna doba je značilna po množičnem vključevanju žena v družbeno življenje. Kljub vključevanju žena v naše gospodarsko in kulturno življenje nas nikakor ne sme zadovoljevati upadanje njene politične uveljavitve, saj kljub visoki udeležbi žensk v gospodarstvu njihova družbena vloga ne narašča v enaki meri. Zadovoljiv je le odstotek žensk v delavskih svetih. Na vodilnih mestih v vseh drugih organih ter zlasti v najrazličnejših družbeno-političnih organizacijah pa vlogo žensk ne le zanemarjamo, ampak v praksi tu in tam celo zapostavljamo.

Eden izmed vzrokov za takšno stanje pa je gotovo tudi objektivne narave. Današnja zaposlena žena je namreč dvojno obremenjena, družba pa ji pri tem ne pomaga tako kot bi bilo prav in potrebno.

Celo več: zaradi otroškega varstva in družbene prehrane smo se znašli na zadnjem mestu v Evropi. Vse kaže, da vlada ob današnjih reformnih prizadevanjih pri nas zmožno mnenje, da lahko varčujemo pri ustanovah, ki razbremenjujejo žensko. Pri tem pa ne pomislimo, da vpliva takšna politika na zniževanje produktivnosti žensk, hkrati pa zavira uspešno rast in razvoj naše mlade generacije.

Ne obstaja mnenje, da vsi objektivni interesi ne vodijo k temu, da žene aktivno sodelujejo neposredno v samoupravljanju, vendar je treba, da do tega spoznanja pride večina. Osmi marec, dan žena nam mora služiti kot analiza dosedanjih uspehov v družbenem življenju žena in kot pobuda za hitrejšo afirmiranje žensk.

Z manjšim številom zaposlenih večja proizvodnja in boljše poslovanje

- Proizvodni plan za malenkost presežen ● Plačana realizacija za 3 % nad planom ● Stroški poslovanja manjši od planiranih ● Dohodek tovarne za 17,5 % večji od planirane ● Namesto 399 le povprečno 360 zaposlenih ●

Medtem ko je v letu 1965 tovarna elektronskih naprav na Stegnah v Ljubljani pokazala izjemno slabe poslovne rezultate, je v preteklem poslovnem letu dosegla in celo preseгла svoje povečane planirane obveznosti. Podatki, ki jih bomo v naslednjem povzeli iz poročila k zaključnemu računu za leto 1966, nam potrjujejo oceno, da je bilo lani poslovanje te naše tovarne na splošno veliko ugodnejše, čeprav ji ni manjkalo težav in problemov in čeprav na primer pri izvajanju sanacijskih ukrepov ni uspela v celoti izpolniti svojih obveznosti.

Prav gotovo bi bilo lanske poslovanje tovarne elektronskih naprav lahko še ugodnejše, ko ne bi bilo obveznosti do drugih tovarn v združenem podjetju in do občinskega sklada skupnih rezerv za pokrivanje svojih poslovnih izgub v letih 1963 do 1965. V ta namen bo tovarna elektronskih naprav iz dohodka po zaključnem računu vrnila tovarnam združenega podjetja, ki so ji kreditirale pokrivanje poslovnih izgub v preteklih letih 1.538.253 novih dinarjev, občinskemu skladu skupnih rezerv pa 408.902 novih dinarjev. Takšne obveznosti tudi ob lani precej ugodnih poslovnih rezultatih pomenijo za tovarno hudo breme, vendar okoliščine terjajo njihovo izpolnitev.

Za boljši pregled lanskega poslovanja še nekaj šte-

vil. TEN je svoj proizvodni plan preseгла za 0,2%, kar je sicer neznaten presežek, vendar pa je precej boljši rezultat dosegla pri plačani realizaciji — presežek za 3%, pri čemer pa je imela le 96,7% planiranih poslovnih stroškov, kar dokazuje, da so lani vsestransko varčevali pri stroških in si tako zagotovili tudi večji dohodek. Le-ta je presegl planirano višino kar za 17,5 odstotka, medtem ko je bil za 2% presežen tudi plan izplačanih osebnih dohodkov. Po gospodarskem planu določeni ostanek dohodka je tovarna elektronskih naprav lani preseгла za 22,9%, pri čemer pa je imela povprečno le 90,2% planiranega števila zaposlenih. Nadalje kažejo podatki, da se je v tovarni elektronskih naprav lani povzpela proizvodnja na zaposlenega na 73.022 novih dinarjev, medtem ko znaša povpreček v tovarnah združenega podjetja 56.000 novih dinarjev. Tudi dohodek na zaposlenega je občutno višji od povprečka v ZP in sicer znaša v TEN 27.180 novih dinarjev, v tovarnah ZP pa 13.900 N din, medtem ko je ostanek dohodka na zaposlenega v TEN 11.603 N din in povpreček v drugih tovarnah 2.810. Boljše gospodarjenje in poslovanje v preteklem poslovnem letu je omogočilo tudi dvig osebnih dohodkov, ki so bili vsa leta nazaj med najnižjimi v okviru podjetja. Lani je namreč povprečje

OD na zaposlenega v TEN znašalo 712 novih dinarjev, medtem ko je povprečje v ostalih tovarnah združenega podjetja znašalo 670 novih dinarjev.

Lani je tovarno TEN zapustilo 109 delavcev, na novo pa se jih je zaposlilo 94, kar kaže, da je bilo vse leto 15 delavcev manj od planiranega števila. Vzroki za tolikšno fluktuacijo delavcev so številni, prav gotovo pa je bil eden izmed vodilnih tudi vprašanje nizkih OD v začetku leta. Čeprav je iz tovarne odšlo toliko delavcev, se je kvalifikacijska struktura zaposlenih delno izboljšala, ker so novi člani delovnega kolektiva v povprečju imeli nekoliko boljše strokovno kvalifikacijo. Letošnja kvalifikacijska struktura, čeprav je za malenkost v povprečju nižja od sedanjega, pa kljub temu narekuje vso pozornost pri zaposlovanju novih delavcev, da bodo le-ti dejansko imeli ustrezno strokovno kvalifikacijo, za katero bodo sprejeti na delo.

Tovarna je imela lani 900.116 razpoložljivih delovnih ur v rednem delovnem času, katere pa je izrabila 75,12%, kar se v glavnem ujema s planom izrabe razpoložljivega delovnega časa. Ugodna je ugotovitev, da sicer počasi, a vendar vztrajno padajo bolezenske odsotnosti. Iz objektivnih razlogov v preteklem letu še ni bilo mogoče sistematično zasledovati izrabo strojnih zmogljivosti, zato v tem pogledu poročilo k zaključnemu računu ne navaja podatkov, vsekakor pa bodo temu pomembnemu vprašanju letos posvetili vso pozornost in uvedli točno evidenco, kar bo še zlasti potrebno zaradi povečane proizvodnje. Natančna evidenca pa bo nedvomno koristila tudi pri tem, da bodo proizvajalna sredstva, ki niso dovolj izkoriščena bodisi zamenjali ali pa odprodali, prav tako pa določili realnejše stopnje amortizacije. Izraba prostorskih zmogljivosti pa je bila lani popolna, potem ko so odvišne prostore oddali v najem drugim interesentom

Popravek

V prejšnji številki smo na prvi strani objavili sklep DS ZP o razpisu volitev. Pri tem se nam je vrnila ne-ljuba pomota, in sicer, da v strokovnih službah ZP volijo 2 člana v DS ZP, v resnici pa ne volijo nobenega.

v okviru združenega podjetja. Ob podvojeni proizvodnji so uspeli znižati zaloge, prav tako pa tudi doseči hitrejše obračanje. Lani je bilo gospodarjenje z obratnimi sredstvi (Dalje na 6. strani)

Elektromehanika: Volitve 17. 4. 1967

Na osnovi sklepa in priporočila DS Združenega podjetja ISKRA z dne 22. 2. 1967 o razpisu volitev v DS Združenega podjetja, DS Elektromehanike ter DS obratov in delovnih enot, je delavski svet sklenil naslednje:

1. Volitve v delavski svet Združenega podjetja ISKRA, delavski svet Elektromehanike, delavski svet obratov in delovnih enot se razpišejo za 17. 4. 1967.

2. Po sklepu 7. zasedanja DS Združenega podjetja Iskra z dne 22. 2. 1967 voli delovna skupnost Elektromehanike v DS Združenega podjetja Iskra 12 članov.

3. Delavski svet Elektromehanike šteje 53 članov. V letu 1967 se voli v delavski svet 28 članov.

V DS Elektromehanike se voli po volilnih enotah, te pa po ključu volijo naslednje število članov:

I. proizvodnja delov	9 članov
II. panoga rotac. strojev	— "
III. obrat števecv	— "
IV. panoga kinoakustike	1 "
V. obrat ATN	7 "
VI. obrat mehanizmov	2 "
VII. obrat stikal	1 "
VIII. obrat orodjarna	2 "
IX. obrat merilnih naprav	— "
X. vzdrževanje	2 "
XI. tehnične službe	1 "
XII. služba kvalitete	— "
XIII. plan in nabava	1 "
XIV. kadrovska služba	— "
XV. finančna služba	1 "
XVI. organizacijska služba	1 "

4. Obrati in delovne enote, ki imajo 70 ali več članov, volijo delavske svete. Število članov delavskega sveta obratov in delovnih enot določijo delavski sveti obratov in delovnih enot, ki pa naj štejejo od 9 do 33 članov.

Obrati in delovne enote, ki imajo manj kot 70 članov (panoga rotacijskih strojev, služba kvalitete, kadrovska služba, finančna služba in organizacijska služba) pa izvolijo na svojih zbiorih delavce samo predsednika zbora delovne skupnosti in namestnika ter naslednje komisije:

- kadrovske komisije s 3 člani in 3 namestniki
- komisije za OD s 3 člani in 3 namestniki
- disciplinsko kom. s 3 člani in 3 namestniki

5. V volilno komisijo imenuje delavski svet naslednje člane:

- Ančik Mitja, dipl. iur., predsednik — kadrovska služba
- Zibert Alojz, član — org. služba
- Jenko Milan, član — plan — obnova

namestniki

- Pušavec Janez, nam. predsed. — tehn. službe
- Burmaz Ivo, nam. člana — panoga rot. strojev
- Zupanc Jožica, nam. člana — obrat števecv

Volilna komisija ima naslednje pristojnosti:

Skrbi za zakonito izvedbo volitev, potrdi volilne imenike, sprejema kandidatne liste in jih potrjuje, imenuje volilne odbore, določa volišča, ugotavlja in razglašja izid volitev in opravlja druge z zakonom določene zadeve.

6. V komisijo za izdelavo volilnih imenikov so imenovani naslednji člani:

- Okorel Franc, predsednik — kadrovska služba
- Okorn Ivan, član — org. služba
- Primožič Jože, član — kadrovska služba

namestniki.

- Taler Mara, nam. predsed. — finančna služba
- Damjanovič Jovo, nam. člana — panoga kinoakustike

— Štravs Zinka, nam. člana — kadrovska služba. Komisija za izdelavo volilnih imenikov ima naslednje pristojnosti:

— sestavi volilne imenike in jih da v razgrnitev na volišče, za katerega so sestavljeni.

Obvestilo

Zbori delovnih ljudi v obratih in delovnih enotah Elektromehanike se skličejo za ponedeljek, dne 20. 3. 1967 ob 13. uri, razen delovne enote plan in nabava, ki bo imela zbor ta dan ob 6. uri.

Na teh zbiorih člani delavskega sveta Združenega podjetja Iskra podajo poročilo o delu organov upravljanja, šefi delovnih enot pa poročilo o zaključnem računu.

Volilci na zbiorih predlagajo kandidate za DS Združenega podjetja Iskra, za DS Elektromehanike in DS obratov ter delovnih enot.

Obrati oziroma delovne enote: panoga rotacijskih strojev, služba kvalitete, kadrovska služba, finančna služba in organizacijska služba, izvolijo organe, našete pod tč. 4.

Predsednik DS Elektromehanike izda o sklicanju in vodenju zborov obratov in delovnih enot posebno obvestilo.

Dokaj uspešno poslovanje PSO

Celotni ostanek čistega dohodka je PSO namenila za poslovni sklad

Minulo soboto je bilo v prenovljenem kletnem prostoru v Kotnikovi ulici v Ljubljani sedmo redno zasedanje delavskega sveta Prodajno-servisne organizacije. Dnevni red, v katerem je bil zajet obračun za preteklo poslovanje (zaključni račun) in načrt za poslovanje v prihodnje (gospodarski načrt za letošnje leto), je kazal na izredno pomembnost zasedanja. Člani DS niso diskutirali o vsebini zaključnega računa, ker je veljal kot prečiščeno besedilo. O njem so izčrpno razpravljali že prej vsi upravni in samoupravni organi posameznih delovnih enot PSO. DS PSO ga je sprejel in odobril brez slehernih sprememb.

Značilno za dejavnost tako imenovanega blagovnega prometa PSO, kamor sodijo veleprodaja, maloprodaja, izvoz in prodaja rezervnih delov, je bilo lani zlasti težavno poslovanje zaradi spremenjnih tržnih pogojev. Predvsem se je prodaja na domačem tržišču znašla ob manjšem povpraševanju po izdelkih naše panoge — elektroindustrije, z ostrejšo konkurenco domačih in tujih proizvajalcev, ob manjši kupni moči prebivalcev in zlasti ob težjih kreditnih pogojih, kar vse je večja ali manjša posledica vplivov gospodarske reforme.

Tudi v zunanjetrgovinski dejavnosti na najpomembnejšem konvertibilnem valutnem področju se je poslovanje zelo zaostrišlo zaradi vse večje konkurenčne borbe in močne restrikcije, ki naj bi bila predznak določene recesije. Ugodnejši pogoji za plasman naših izdelkov so bili v državah SEV, čeprav je bilo tudi tod čutiti vedno večji vpliv zahodnih izvoznikov, ki izvajajo vse močnejši pritisk na vzhodna tržišča.

Edino področje, kjer naša izvozna dejavnost ni dosegla vidnejših uspehov, je področje držav v razvoju. Vzrok tiči v tem, da se pojavljamo na teh tržiščih kot izrazito mladi izvozniki brez velikega renomeja. Rezultati dosedanjih naporov in materialnih vlaganj se bodo namreč pokazali šele v naslednjem obdobju.

V sekundarni, čeprav nič manj pomembni dejavnosti PSO — storitve, kamor sodijo servis, montaža in Biro za avtomatizacijo železnic, tako velikega vpliva gospodarske reforme ni bilo čutiti, zato je bilo tudi poslovanje uspešno. Zlasti BAZ si je kljub ostrim konkurenci na konkurno pridobil naročila za izvedbo avtomatizacije dobršnega dela jugoslovanskega železniškega omrežja, tako da bo ta inženiring dejavnost lahko uspešno delovala v naslednjih nekaj letih.

KAZALNIKI POSLOVANJA PSO

Celoletna bruto fakturirana realizacija vse blagovne

in storitvene dejavnosti je dosegla lani vrednost 524 milijonov N dinarjev oz. koeficient 101,07 % letnega plana — s 193 milijoni N dinarjev v celoti angažiranih sredstev. Plačana realizacija je bila razumljivo manjša in je dosegla na zadnji dan leta 95,3 odstotno vrednost planirane.

Skoda, da primerava poslovanja z letom prej ni mogoča, ker PSO nima na razpolago ustreznih kazalnikov za leto 1965. PSO deluje šele od 1. januarja lani kot samostojna organizacija z lastnim žiro računom in obračunom z družbo. V prejšnjem obdobju je imela v fakturirani realizaciji zaključnega računa obračunano le storitveno dejavnost; blagovni promet maloprodaje ter dopolnilni sortiment. Manjkale so obremenitve z zalogami in ni bilo terjatev do kupcev.

Bilanca na dan 31. dec. lani je prikazala, da je imela PSO v celoti angažirana vsa obratovalna sredstva. Največje postavke so zavzele zaloge, od katerih sestavljajo zaloge gotovih izdelkov 68,55 %, zaloge materiala in rezervnih delov 22,76 % (servis in BAZ) ter zaloge nedokončane proizvodnje le 8,69 % (montaža in BAZ).

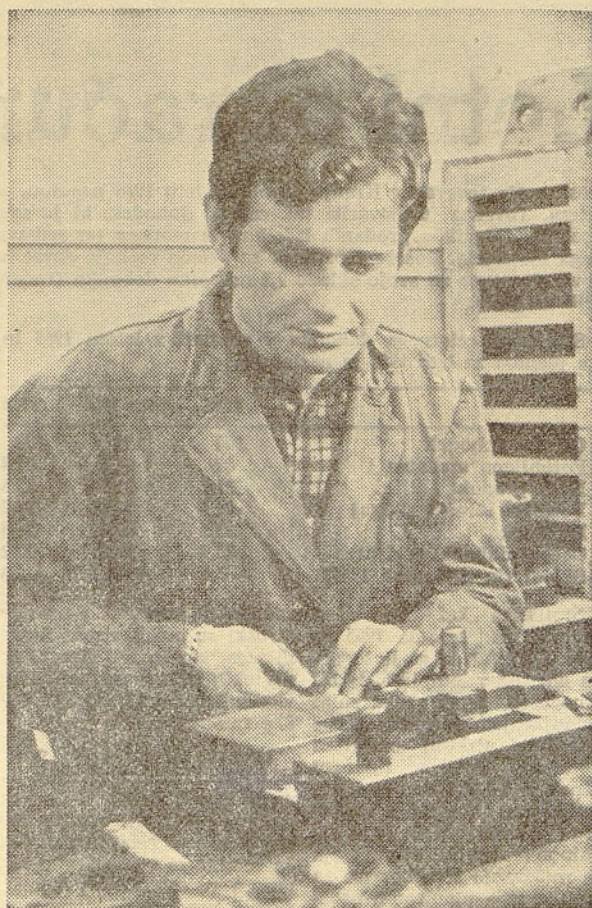
Iz primerjave angažiranih sredstev in virov v obratovalne namene je razviden lanski primanjkljaj v višini 40 milijonov N dinarjev. Vzrok za ta primanjkljaj virov je pomanjkanje lastnega poslovnega kapitala ter še vedno slabi koeficienti obračanja pri kupcih in zalogah. Koeficient obračanja pri kupcih je znašal lani — 4,937. To pomeni, da je PSO vezala svoj kapital pri kupcih v povprečju 73 dni. Koeficient pri domačem trgu je bil ugodnejši in je znašal 7,6136 oz. je vezal kapital le za dobo 47 dni. Največja vezava je bila pri inozemskih kupcih s koeficientom 2,0921, ali povprečjem 172 dni, ki pa jo je PSO delno kompenzirala z izvoznimi krediti.

Koeficient obračanja zalog je bil v primerjavi z vezavo pri kupcih znatno boljši in

je znašal 7,2762. Denar je bil v zalogah vezan v povprečju 50 dni. Med domačim in tujim tržiščem ni bilo bistvene razlike vezave.

Zaradi neugodnega koeficienta obračanja pri kupcih je bil podoben tudi koeficient obračanja pri dobaviteljih. Le-ta je znašal lani 4,6176. V povprečju je PSO poravnala obveznosti svojim dobaviteljem v 78 dneh. Seveda take zamudne poravnave niso bile dobrodošle, povzročale pa so tudi neprijetno večje stroške, kot je bilo prvotno določeno v gospodarskem planu. Prvenstvena naloga PSO v tem letu je nedvomno zboljšava koeficientov glede vezav sredstev.

Marsikdo bi pri tem pomislil, da je bila vzrok za tako počasno poravnavo terjatev do naših kupcev neaktivna izterjevalna služba organizacije. Temu pa ni tako. Od skupno 2766 vloženih tožb v vrednosti 31 milijonov N dinarjev je bilo na račun blagovnega prometa v l. 1966 vloženih 1963 tožb ali po vrednosti 79,15 %. Preostanek se nanaša na blagovni

Po uspešne zaključku poklicne šole se je tov. Lovre Grum zaposlil kot orodjar v kranjski tovarni

promet iz preteklih let. Iz sicer dokajšen, vendar po analizi je razvidno, da gre v povprečju za majhne kupce s terjatvami do 10.000 N dinarjev.

Vse delovne enote PSO so pri fakturirani realizaciji izpolnile oz. presegle planirane postavke v gospodarskem planu. Zaradi pretežnega deleža veleprodaje, kjer znaša fakturirana realizacija 99 % planirane, je tudi končna izpolnitev celotne PSO — 101,03 %.

Ustvarjeni ostanek dohodka je bil za preteklo leto

večino razlike med ustvarjenimi in izplačanimi osebnimi dohodki je PSO namenila za pokrivanje obveznosti v sklad skupne porabe, celotni ostanek čistega dohodka pa za poslovni sklad organizacije.

O naslednji točki dnevnega reda zasedanja DS PSO — gospodarskem planu za leto 1967 bomo poročali v naslednji številki našega glasila.

Marian Kralj

Ta posnetek kaže udeležence zadnjega zasedanja delavskega sveta Prodajno-servisne organizacije, ki je bilo v preurejenih kletnih prostorih poslovne zgradbe PSO v Kotnikovi ulici v Ljubljani

Letni obračun kaže ugodno sliko

Poslovanje tovarne v Kranju je bilo v letu 1966 uspešno, zlasti še v primeri s prejšnjim letom. Tovarna je ustvarila tak celotni dohodek, ki je zagotovil kritje vseh stroškov in osebnih dohodkov prodanih izdelkov in storitev ter nabavne vrednosti prodanega odvečnega materiala. Doseženi ostanek za sklade vsebuje devet odstotkov dohodka, medtem ko tovarni ostane za svoje sklade 7,2 odstotka dohodka (računajoč tudi izločeni vir nadomestila za K-15).

Struktura celotnega dohodka v primeri z letom 1965 in s planom za leto 1966 je naslednja:

	1965	plan 1966	1966
Celotni dohodek	100	100	100
Porabljena sredstva	69	64,5	64,4
Neto produkt	31	35,5	35,6
Poslovni stroški skupaj	76,5	70,6	70,2
Dohodek	23,5	29,4	29,8
Osební dohodki iz delitve	25,9	28,2	27,2
Skladi (in prispevek 1965)	- 2,4	+ 1,2	+ 2,6

Statistika kaže precejšen premik med letoma 1965 in 1966. Rezultat, ki ga je tovarna dosegla v letu 1966, je bil omogočen le z relativnim zmanjšanjem stroškov ter z relativno nizkimi osebnimi dohodki. Ugoden finančni uspeh je bil določen že v začetku leta in sicer z različnimi ukrepi. Med temi je najpomembnejša stimulacija za zniževanje stroškov ter za izplačevanje planiranih osebnih dohodkov. Z gospodarskim planom sta bila določena normativna stroškov in osebnih dohodkov na enoto proizvodnje. Dosledno ravnanje po normativih je vnaprej zagotavljalo minimalni poslovni uspeh — ostanek dohodka, medtem pa je doseženi poslovni rezultat precej boljši od planiranega.

Plan proizvodnje, ki smo ga bili v aprilu zvišali na 182 milij. N din, smo presegli za tri odstotke in tako dosegli za 23 % večjo vrednost proizvodnje kot v letu 1965. Pri tem je treba omeniti, da smo imeli povprečno manj zaposlenih kot l. 1965, če ne računamo pripojenega razvoja. Storilnost, merjena s proizvodnjo na zaposlenega je porasla za 14 odstotkov, upošteva se da smo imeli za tri odstotke več razpoložljivega delovnega časa (manj prostih sobot) kot v letu 1965. Na tako visoko stopnjo produktivnosti je delno vplivalo preseganje norm — letna stopnja preseganja je 9 odstotkov. Delno pa so na večjo produktivnost vplivala nova osnovna sredstva — stroji in naprave, ki smo jih aktivirali med letom. Nabavna vrednost strojev in naprav je za 20 % višja od vrednosti ob koncu leta 1965, sedanja vrednost (neodpisana) pa kar za 36 odstotkov.

Plan stroškov (R 4) je bil presežen za 3 odstotke — kolikor proizvodnja. Zlasti so višji stroški materiala (baker) in odpisa drobnega inventarja. Tovarna prehaja na funkcionalen odpis drobnega inventarja, kjer se tudi skrajša povprečni čas uporabe za 20 odstotkov. Občutno višji so stroški storitev, zlasti popravila od drugih, bančni stroški, najemnine, potni stroški in stroški ga-

rancijskih popravil. Razvojni stroški so ostali visoki zaradi tega, ker so bili stroški iz preteklih let (na razmejitvah) vključeni med tekoče stroške razvoja.

Tovarna je izvozila (prek PSO) za 19 % nad planom in za 50 % več kot l. 1965. Negativne izvozne razlike pa pri tem niso relativno manjše, ampak se s povečanim izvozom večajo. Ostali izdelki so bili prodani na domačem trgu prek PSO ali neposredno tovarnam. Stanje kupcev (neplačane fakture) je občutno nad pričakovanim, čeprav je bilo med letom še veliko višje.

Osební dohodki so bili izplačani po pravilniku oziroma po normativu OD na enoto proizvodnje. Povprečni neto osebni dohodki (z bolezninami in drugimi oblikami OD) so bili v 1966. letu 692 N din mesečno, v letu 1965

Za dan žena je fotokamera zvedavo pogledala tudi v administracijo

pa 489 N din. Kljub relativno nizki ravni neto osebnih dohodkov, pa je bil v primeri z letom 1965 storjen dokajšen popravek.

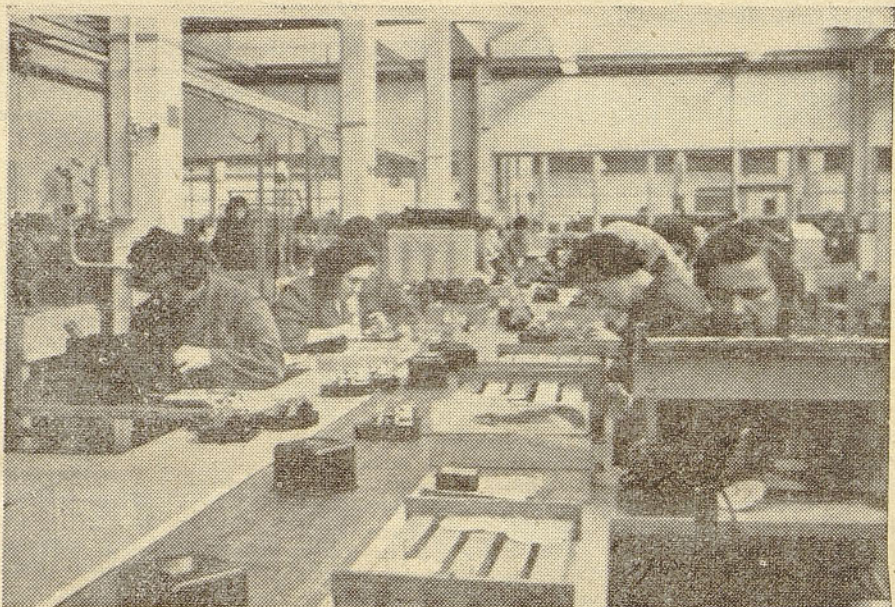
Za omenjene uspehe gre zasluga vsem stalnim članom kolektiva, saj so vztrajali na delovnih mestih in s svojim delom prispevali k izboljša-

nju stanja. Dosežena je trdna podlaga za nadaljnje povečanje proizvodnje in za doseg boljših poslovnih rezultatov, s tem pa tudi osebnih dohodkov.

Vendar pri tem ne gre iti mimo nekaterih slabosti, ki so dokajšnja ovira za boljše poslovanje. Mišljene

oziroma izdelkov (konstrukcijske spremembe; ozka grla, ki zadržujejo proizvodnjo; pravočasna izdelava P. orodja; vzdrževanje itd.). Glede na splošno pomanjkanje obratnih sredstev, ki pa je zaradi previsokih zalog in previsokega stanja neplačanih faktur za našo organizacijo še posebej pereče, je odkrivanje rezerv v zalogah še posebno hvaležno delo, saj se uspeh kaže v tem, da za »zamrznjeni« denar lahko kupimo drugi, potrebni material oziroma pravočasno po-

daljnjo mehanografsko obdelavo podatkov. Zboljšati je treba kvaliteto izdelave ter odpraviti zlasti tiste napake, na katere kupci večkrat opozarjajo in za katerih popravilo (garancijsko) odštevamo lepe zneske. Ukiniti nadurno delo tam, kjer se venomer ponavlja in je takorekoč poslušalo že vir dopolnilnega zasluga. Aktivirati je treba še nekatere stroje in naprave, ki pomenijo zaključek rekonstrukcije. Proizvodnjo je treba preusmerjati na rentabilne izdelke ter zlasti v iz-

Montažno delo je domena ženskih rok. — Posnetek kaže njihovo delo na traku števecv DE montaža števecv v Kranju

so zlasti previsoke zaloge, ki vežejo precejšnje deparje. Stimulacija za znižanje zalog in redno nabavo, ki je bila uvedena v decembru 1966, bo vplivala na zboljšanje stanja. Vendar bi morale pri tem nemeno sodelovati tudi druge službe tovarne, ki lahko vplivajo na stalnost proizvodnje

ravnano svoje obveznosti do dobaviteljev in do kreditov. Poleg tega poglavitnega problema je potrebno urediti še nekatere zadeve. Med drugim je potrebno zaostriti zahtevo za pravočasno, točno ter resnično ustrezno izpolnitev dokumentacije za na-

vozu doseči višje dolarske cene. Sedanja negativna razlika znaša namreč nad 25 % domače neto prodajne vrednosti.

S temi in drugimi ukrepi bomo v letu 1967 lažje dosegli uspeh poslovanja, ki ga pričakujemo.

R. K.

»Elektromehanika« Kranj: tov. Jože Sušnik je zaposlen kot orodjar v DE »Orodjarna« (odd.: ročna orodjarna)

»Elementi« : Poslovanje v letu 1966

Na podlagi statuta ZP Iskra Kranj je Tovarna elementov postala v letu 1966 samostojna pravna oseba z določenimi pravicami in dolžnostmi, kar se je vsekakor pozitivno odražalo v vsem njenem poslovanju. Prelomnico v gospodarjenju je za tovarno postavila gospodarska reforma, ki je zahtevala vrsto ukrepov za boljšo ekonomičnost in produktivnost.

Proizvodnja v letu 1966 se je v primerjavi s preteklim letom povečala za 14 %, medtem ko je v primerjavi s postavljenim planom dosežena le za 88 %.

Gospodarski plan je bil postavljen realno, niso pa bili med letom izpolnjeni vsi pogoji za izpolnitev. Tako se npr. obrat »FERITI« zaradi zakasnitve končnih del ni mogel seliti v nove prostore takrat, ko je bilo predvideno. Zaradi pomanjkanja finančnih sredstev tudi oprema ni bila kompletirana, zato ni mogla zagotoviti realizacije predvidene proizvodnje.

Pomanjkanje deviz in kot posledica nepravočasna dobava reprodukcijskega materiala je skozi vse leto hromila proizvodnjo obrata »ŽARNICE«. Nesortiranost materiala je povzročila nepotrebne zaloge nekaterih materialov in nedokončane proizvodnje, v zvezi s tem pa tudi nepravčasne dobave kupcem.

Prehod na izvoz v obratu »UPORI« je povzročil, da se je zaradi zahtev kupcev po ozkih tolerancah uporov in po spremenjeni barvi lakov,

konkondizatorje, ki jih trg zahteva več, kot jih trenutno proizvajamo. Različni proizvodni in ostali pogoji v obratih povzročajo, da je dobavljanje v setih mnogokrat zelo težko, saj že izpad enega elementa povzroči nepravčasno izpolnjevanje obveznosti nasproti kupcu.

Kolektiv se je zavedal prek celega leta, da so le nekateri stroški nujni za nemoteno poslovanje tovarne, in se nanje ne more vplivati, medtem ko je še vedno precejšen del stroškov takšen, da se jih da znižati na minimum. Tako je npr. izdelavni material v strukturi L. C. v primerjavi z letom 1965 močno porastel, saj so se cene materialov dvignile tudi do 100 odst., medtem ko so se ostali stroški gibal normalno v mejah ekonomičnosti.

Za nemoteno poslovanje vsake tovarne je nujno, da razpolaga z zadostnimi obratnimi sredstvi in da leta niso vezana. Tovarna ima dovolj obratnih sredstev, saj razpolaga s precejšnjimi svojimi viri, vendar pa ti ne zadostujejo, saj so ta sredstva vezana in to v največji meri pri naročnikih. Kupci nam veže-

jo več kot polovico vseh obratnih sredstev, kar povzroča nenehno napetost v preskrbi z materialom in celo v izplačevanju osebnih dohodkov. Največ vezanega denarja ima tovarna v terjatvah do organizacij v ZP in EI Niš.

Vezavo ostalih obratnih sredstev na zalogah R-3, 5, 6, smo uspeli v primerjavi s preteklim letom bistveno izboljšati, saj se je vprašanje zalog mesečno obravnavalo na samoupravnih organih in so bili s tem v zvezi podvzeti določeni sklepi. Popolno doseganje normativov v časovnih obdobjih pa nam otežujejo tudi neenakomerne dobave uveznega materiala in desortiranost materialov.

V primerjavi z letom 1965 se je število zaposlenih znižalo za 5 % oz. 89 oseb. Vzroki so v povečanju produktivnosti dela, ki je zavrla novo zaposlovanje proizvodnih delavcev, oz. celo dopustila normalen izpad odvisnih delavcev. S polavtomatizacijo in avtomatizacijo bo ta težnja še nujnejša, ker je potreben odločen premik v preusmeritev ročnega dela na strojno oz. na stalno in kvalitno delo, ki pa zahteva nove strokovne moči. Vir teh strokovnjakov so študenti strokovnih, srednjih in visokih šol, ki se postopno vključujejo v naše vrste.

Osebnih dohodki so bili izplačani v skladu z merili in osnovami, ki so bile določene z gospodarskim planom, pravilnikom o delitvi osebnih dohodkov in pravilnikom o delitvi dohodka. Primerjava izplačane vsote bruto osebnih dohodkov z izplačili v preteklem letu prikazuje 23 odst. povečanje. Ugodnejše delitveno razmerje nasproti letu 1965 je odraz povečane ekonomičnosti proizvodnje,

Tudi v otoški tovarni po številu zaposlenih prevladujejo ženske. Slika: iz montažnega odd. instrumentov

delno pa tudi odraz ukinitve prispevka od dohodka, ki je za tovarno pomenil veliko vrednost. Povprečni mesečni osebni dohodki na zaposlenega so se povečali v primerjavi z letom 1965 za 34 %.

CD	103
PS	92
D	116
OD	115
ost.	120

Najugodnejše povečanje kaže ostanek dohodka, kot posledica znižanja poslovnih stroškov in ukinitve prispevka od dohodka. Primerjava CD po fakturirani realizaciji prikazuje popolno vklajenost s planom. Planirano delitveno razmerje 74,47/25,53; kaže z 72,31/27,69 realizacijo izboljšanje v korist skladov.

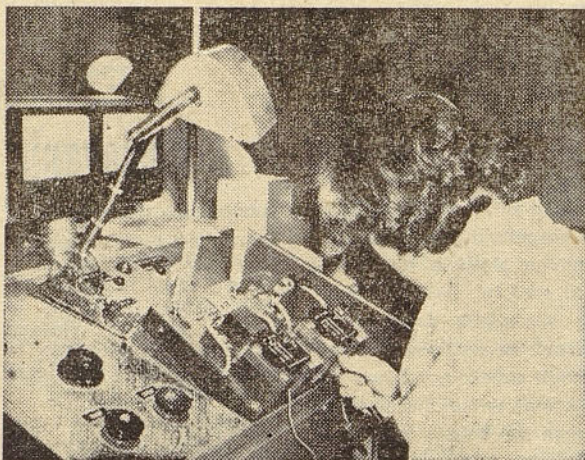
(Dalje na 6. strani)

Vodja traka RB-2 Rudi Prhaj v strokovnem posvetu z umerjevalkama Tončko Škulj in Tinco Mlakar

povečal izmet in se leti niso mogli izdelovati serijsko v določenih proizvodnih fazah. Vse to je bil vzrok, da kljub velikemu prizadevanju kolektiva dostikrat nismo mogli pravočasno dobaviti izdelkov kupcem. Prehod na avtomatiziran proizvodni postopek v nekaterih fazah proizvodnje je pomenil za obrat veliko prelomnico v razvoju, saj to pomeni povečanje fizičnega obsega proizvodnje, ki je za potrebe teh elementov na trgu nujen.

Svoje izdelke je tovarna plasirala v največji meri na domač trg, saj z elementi zalaga vso industrijo RA in TV, z žarnicami pa avtomobilsko industrijo. Tržni pogoji za elemente so ugodni, predvsem pa za upore in

Delavka Slavka Glaž na traku RB-2 montira mehanizme

V predzadnji številki Iskre smo objavili zapis iz obrata tovarne električnih aparatov

Še enkrat o proizvodnji v Dobrepolju

Pri tem je pisec dobljene podatke nekoliko netočno razumel in zato danes s temi vrsticami omenjeni zapis dopolnjujemo.

Do konca letošnjega junija bo v Dobrepolju na enem traku tekla proizvodnja bimetalnega zaščitnega releja RB-2, in sicer v dveh izmenah. Sredi marca bodo začeli priučevati tretjo izmeno delavcev na tem traku, medtem ko pa v matični tovarni v Ljubljani ena izmena delavcev prav tako na traku vzporedno proizvaja RB-2.

S 1. julijem bo proizvodnja RB-2 v Ljubljani ukinjena in bodo drugi, torej ljubljanski trak prenesli v Dobrepolje. S tem bo seveda odpadla tretja izmena na prvem traku. Le-ta bo v drugem polletju delala kot prva na drugem traku, za drugo iz-

meno na tem drugem traku pa bodo začeli priučevati četrto skupino delavcev. S tem bo odpadla potreba po triizmenski proizvodnji nekako za dobo dveh let, ko bodo proučevanja ekonomičnosti takšnega načina proizvodnje in morebitnih večjih potreb domačega in tujih tržišč, kakor tudi potrebe po novi tehnologiji narekovali ustrezne ukrepe, kot morda na primer to, da bi celotni kolektiv delal na enem samem traku, seveda ob večji delitvi dela, po novi tehnologiji in ob avtomatiziranih proizvodnih postopkih.

Pri takšni organizaciji proizvodnje v Dobrepolju zlasti težijo za tem, da bi glede na pretežni del zaposlenih žensk lahko čimprej ukinili tretjo izmeno.

Bližajo se volitve

(Nadaljevanje s 1. strani)

Da bi izbrali res najboljše kandidate, ni dovolj, da o tem razmišljamo šele na zboru delovnih ljudi, pač pa že prej in z vso resnostjo in željo, da bi predlagali takšne kandidate, od katerih lahko pričakujemo aktivnega sodelovanja in tehtnih odločitev samoupravnega organa, za katerega smo ga predlagali.

Nešteto krat je bilo že napisano, naj bi v samoupravnih organih bili številneje zastopani neposredni proizvajalci, pa žene in mladi člani kolektiva. V našem združenem podjetju na primer, je zaposlenih nad polovico žena, vendar je kaj skromna njihova udeležba v samoupravnih organih na vseh ravneh. Enako velja tudi ugotovitev, da je bilo doslej v samoupravnih organih v ZP in njegovih organizacijah tudi premajhen odstotek mladih delavcev.

Predvsem ne smemo pozabiti, da je čas, ko so v samoupravnih organih ZP morali posamezne organizacije zastopati »represzentativni« člani kolektiva, takšni, ki so se lahko »borili« za svoje enote. V samoupravne organe ZP je treba izvoliti takšne člane iz posameznih organizacij, katerim je pri odločanju o pomembnih vprašanjih pred očmi interes celotnega združenega podjetja, ne pa samo organizacija, iz katere izhajajo. Le, tako izbrani samoupravni organi, bodisi na ravni ZP, ali v posamezni organizaciji, lahko jamčijo, da bodo svojo vlogo dobro odigrali v interesu ZP, organizacij in slehernega člana delovnega kolektiva.

Iz teh razlogov je dolžnost članov delovnih kolektivov ZP Iskra, da aktivno sodelujemo pri izbiri kandidatov, da predlagamo res najboljše. Sedanji upravni odbor ZP je po svoji strokovni strukturi zelo na višini, saj imajo vsi (razen menda dveh članov) visoke strokovne izobrazbe. S tem pa seveda še ne pomeni, da je dosežena dobra (ali celo najboljša) kvaliteta tega samoupravnega organa. Razen dveh članov so na primer vsi strokovnjaki s tehničnega področja, medtem ko je večina prav tega organa s finančno-ekonomskega področja. Vskodo lahko ugotovimo, da bi bilo bolje, ko bi v tem organu bila vsaj polovica članov z ekonomskega področja. Res je sicer, da ima upravni odbor razne komisije, vendar pa to še ne pomeni, da sestav UO ni bistven, če hočemo vselej kvalitetno odločitev.

Pogosto je slišati, da bi morali ekonomisti, katerih v Iskri ni malo, bolj posegati v dogajanja v našem združenem podjetju s svojimi stališči in pogledi. Tudi teh torej ne smemo pozabiti pri izbiri kandidatov za bodoče samoupravne organe: tako ZP, kakor tudi v posamezni organizaciji!

Janez

Z manjšim številom zaposlenih večja proizvodnja in boljše poslovanje

(Nadaljevanje z 2. strani)

sicer precej boljše kot v preteklosti, vendar so obratovna sredstva še vedno problem številka 1. Pri izpolnjevanju sanacijskega programa niso bili doseženi pričakovani rezultati, zlasti ne pri zniževanju zalog reprodukcijskega materiala. Višina premalo znižanih zalog materiala pa nekoliko ustreza vrednosti nekurantnega blaga, ki je obležalo v skladiščih zaradi prenehanja proizvodnje, za katero je bil pred časom material nabavljen. Tudi stanje terjatev do kupcev se je lani občutno poslabšalo, vendar trenutno položaj ni več tako kritičen, ker so v januarju 1967 prišla precejšnja nakazila dolžnih zneskov.

Dokaj velike obveznosti v letošnjem letu bo tovarna elektronskih naprav morala pokriti iz raznih virov in sicer iz dohodka za 1. 1968; iz sredstev sklada skupne porabe, pa iz poslovnega sklada in amortizacije. Približno polovico sredstev amortizacije bodo porabili v te namene, namesto za obnovo osnovnih sredstev.

Da je bilo lansko gospodarjenje in poslovanje ugodno, končno dokazuje tudi ta ugotovitev, da se je vrednost proizvodnje podvojila, pri tem pa so se stroški režije dvignili le za 25%. Okrog 79% režijskih stroškov je po pokazateljih v zaključnem računu fiksen.

Za temeljitejši prikaz uspešnega poslovanja tovarne elektronskih naprav v preteklem letu bi seveda morali navesti še veliko več podatkov in ugotovitev, žal pa se moramo zaradi omejenega prostora zadovoljiti s tem. Njeno poslovanje je bilo vsekar uspešno, vendar bo moral delovni kolektiv napeti vse sile za to, da bo tudi letos/gospodaril, kar se da ekonomično zlasti z obratovalnimi sredstvi, dosledno izvajal sanacijski program in stremel za zniževanjem poslovnih stroškov, v čemer ležijo vsaj delne možnosti za dosego še boljših poslovnih rezultatov v tekočem letu.

-c-

Lani v »Aparatih« manj nesreč pri delu

V preteklem poslovnem letu se je v tovarni elektronskih aparatov primerilo 19 nesreč pri delu manj kot v letu 1965. Večina nesreč — bilo jih je skupno 40, so bile lažjega značaja in so v celoti terjale 532 izgubljenih delovnih dni. Med skupno štiridesetimi nesrečami jih 19 sicer odpade na nesreče na poti na delo ali z dela, medtem ko je bilo dejanskih nesreč pri delu na strojih 14, a pri ostalih delih v tovarni 26. Da je bila večina nesreč lažjega značaja dokazujejo tudi ti podatki, da se je povprečni bolniški stalež na posamezno nesrečo znižal iz povprečno 17 dni v 1. 1965 na 13,3 v lanskem letu.

Tudi število obolelih (brez porodnic) je bilo lani za 17,5% manjše kot v letu 1965, pa čeprav je bilo lani število zaposlenih za 23 delavcev večje. Morda je k zmanjšanju bolezenskih odsotnosti lani pripomogla delno tudi uvedba stimulacije na prisotnost na delu. Lani je bilo zaradi raznih obolelih 591 manj izgubljenih delovnih dni čeprav je število 9.134 letih sorazmerno še vedno precej visoko. Tako je tovarna elektronskih aparatov lani izplačala na račun izgubljenih delovnih dni zaradi nesreč pri delu in na poti na delo ali z njega 115.675,71 novih dinarjev na račun boleznin pa 150.633,36 novih dinarjev, medtem ko so v breme zavoda za socialno zavarovanje nesreče terjale izplačilo 39.357,26, boleznine pa 58.050,57 novih dinarjev.

Največ poškodb pri delu je bilo na prstih rok, saj le-te znašajo polovico vseh nesreč pri delu. Največ delovnih nezgod so imeli delavci in delavke v starosti med 26 in 35 leti, največji del pa je bil med ponesre-

čenci nekvalificiranih delavcev. Povsem razumljivo je, da je bilo največ delovnih nesreč v strojni delavnici, čeprav je tu lani kar 7 mesecev minilo brez delovne nezgode. Nesreč pri delu pa bi bilo v strojni delavnici nedvomno še veliko več, ko vodstveni delavci strojne delavnice varnosti pri delu ne bi posvečali tolikšne pozornosti. Koristno pa bi bilo, da bi bili delavci, ki se vo-

zijo na delo v tovarno, na poti tudi bolj previdni, saj je število nesreč na poti na delo ali z dela prav gotovo nesorazmerno visoko in levji delež gotovo odpade na premajhno pazljivost in neprevidnost pri vedno bolj naraščajočem prometu.

Vsekakor pa je dejstvo, da je bilo lani manj nesreč in da so bile le-te lažjega značaja, razveseljivo in je upati, da tudi letos ne bo večje.

Zanimivo za ljubitelje posebnosti

V nenehnem tekmovanju, da bi na eni strani izdelali kar največje in najmočnejše stroje in naprave, na drugi strani pa kar se da majhne in neznatne, pa vendar učinkovite, se rodijo dandanes marsikateri posebnosti in zanimivosti.

Med take prav gotovo sodi mini-televizor, kakršnega so pred nedavnim izdelali strokovnjaki s področja sodobne elektronike. Za televizijskim sprejemnikom, ki ga je moč vgraditi v avtomobil, pa mimo prenosnega, ponuja angleški proizvajalec še nov tip miniaturnega sprejemnika, katerega so vgradili v naslo-

njalno za roke udobnega fotelja. Televizor je izredno majhen in ga zlasti priporočajo za vgradnjo v fotelje v klubskih prostorih. Tam, kjer imajo več televizijskih sporedov, bi pač obiskovalci klubov lahko gledali hkrati več programov, ne da bi pri tem drug drugega motili.

Spričo tega, da so ti televizijski vgrajeni v luksuzne fotelje, je verjetno tudi njihova nabavna cena precej visoka, žal pa je bralcem iz skopih podatkov ne moremo posredovati. Tudi ni prevelike bojazni, da bi takšne mini-televizorje kaj kmalu začeli proizvajati tudi pri nas.

Z zavezanimi očmi ni mogoče uspešno poslovati

(Nadaljevanje s 1. strani)

ljivem roku. Posledica je, da iz leta v leto po bilanci ugotavljamo iste poslovne pomanjkljivosti in napake kljub trdnim sklepom, da se nikoli več ne smejo ponoviti. Zakašneli obračun davno preteklega obdobja nas včasih preseneti s pojavi, ki jih do takrat nismo niti slutili in zato tudi nismo mogli nič ukreniti.

Očitno je, da bomo morali na področju poslovnega informiranja in s tem v zvezi tudi na področju poslovnega odločanja poskrbeti za radikalne spremembe in znaten napredek, če bomo hoteli trajno izboljšati ekonomski položaj podjetja, katerega nizki nivo se v skrajni konsekvenci kaže med drugim v nizkih zaslužkih velikega števila sodelavcev.

J. M.

»Elementi« : Poslovanje v letu 1966

(Nadaljevanje s 5. strani)

Primerjava posameznih elementov CD po plačani realizaciji s planom prikazuje nekoliko slabšo sliko, saj je planiran količnik plačane realizacije 0,80 realiziran le z 0,713 zaradi velikih terjatev do že navedenih kupcev.

Bistvene spremembe v pogojih gospodarjenja so v letu 1966 na finančni rezultat negativno in pozitivno vplivale, tako da se razmerje ni

bistveno porušilo in je uspeh kljub temu zelo dober. Vendar pa se kolektiv tovarne zaveda, da dober rezultat še ni popolno merilo za nadaljnje uspešno poslovanje. Zato bo tudi v bodoče potrebno z vsemi možnimi ukrepi in naporji doseči povečanje produktivnosti, ekonomičnosti in rentabilnosti, ki bodo osnova za nadaljnji prehod na skrajšan delovni čas.

8.

Izvillečki iz sklepov samoupravnih organov

APARATI

SKLEPI SPREJETI NA 15. SEJI UO (23. II. 1967)

● UO je obravnaval zaključni račun za leto 1966. Ugotovil je, da je bilo poslovanje v letu 1966 uspešno, v poročilu navedeni podatki pa kažejo kakšne pomanjkljivosti so preprečile še boljši poslovni uspeh. Iz razprave so se izkristalizirali sledeči predlogi oz. sklepi za odpravo pomanjkljivosti:

— UO na podlagi ugotovitve, da so prešli visoke nagrade za predložene racionalizacije prav vodilni in vodstveni delavci zahteva opis delovnih mest za vodilne in vodstvene delavce, iz katerih bo razvidno katere so njihove naloge in katere ne.

— UO predlaga komisiji za racionalizacije, da v svoj pravilnik vnese tudi določilo, ki bo služilo kot osnova za ugotavljanje, čigav propust je bil z racionalizacijo popravljen — ZZA ali tehnologov, nakar se dotičnemu zaračuna izplačano racionalizacijo.

— Glede na visoke presege norm, je UO zaključil, da so norme preohlapne predvsem v montažah, zato naj tehnologizirajo grupe del in postavijo prave norme pri svojih postopkih predvsem za montaže.

— Pavšalno popravljanje oz. poviševanje norm mora v bodoče odpasti, ker pride zaradi tega do velikih neso-glasij.

— UO je prišel do zaključka, da vprašanje kategoriziranja in normiranja del ne bo prej urejeno kot z novim katalogom del. Ugotovil je, da delo na tem katalogu prepočasno poteka, zato zadaljuje odgovorne osebe, da ga pospešijo in o celotni zadevi poročajo upravnemu odboru.

— UO je ugotovil, da razmerje med produktivnimi in režijskimi delavci narašča v korist slednjih. UO smatra, da odgovorne službe pre-ma-lo pazijo na to, saj se je razmerje na pretekla leta poslabšalo.

— Ker ni jasno in točno določeno, katero delo oz. katera delovna mesta so čista režijska (skupinovodje, urejevalci, tehnologji in pod.) UO opozarja strokovno službo, da prične na tem področju z resnim delom.

— Ker je število ljudi, ki delajo na prevzemu, skladiščenju, transportiranju itd. materiala zelo visoko, UO zadaljuje strokovno službo, da potek dela analitično obdela in določi delovna mesta.

— Različno tolmačenje DE 400 (enkrat produktivna, enkrat režijska) naj se razčisti.

— UO zadaljuje finančni sektor, da pri zaključnem računu za leto 1967 vnese v poročilo tudi podatek koliko nadur povprečno pride na

delavca v posameznih DE.

— Ker so zaloge nekurantnih materialov še vedno prevelike, UO zadaljuje strokovno službo, da pregleda cene, predvsem tistih materialov oz. sestavnih delov, ki so izdelani v tovarni in imajo zato zelo visoke cene kar odžene slehernega interesenta.

— UO ugotavlja, da mora tovarna plačevati visoke obresti od kreditov, zato meni, da je potrebno vložiti v obratna sredstva čimveč ostanka dohodka.

— V zvezi s stalno problematiko okrog nagrajevanja UO postavlja v ospredje vprašanje sistemizacije in nastavitve referenta za nagrajevanje, kateremu bo nagrajevanje edino, sistematično delo.

— UO sprejema Poslovno poročilo za leto 1966 z zaključki in dodatnimi sklepi, katere morajo realizirati strokovne službe in samoupravni organi v letu 1967. UO predlaga DS, da Poslovno poročilo, ki obsega razdelitev ostanka dohodka za leto 1966 sprejme in potrdi vse zgoraj navedene sklepe, ki jih je UO v zvezi s tem sprejel.

● UO je obravnaval Pravilnik o delitvi osebnih dohodkov oz. pripombe članov kolektiva, ki so jih podali na pravilnik. Komisijo za sistemizacijo delovnih mest je UO zadalžil, da mora podati poročilo o svojem delu.

● Na predlog DE 600 je UO razpravljal o problemu starejših delavcev in zadalžil kadrovske oddelke, da najde primerno stimulacijo za te delavce.

ELEMENTI

SKLEPI 24. SEJE UO (3. marca 1967)

● UO je obravnaval predlog gospodarskega plana za leto 1967 s pripombami, dostavljenih iz obratov ter na osnovi razprave sprejel sklep, da ga predlaga DS tovarne v razpravo in potrditev z navedenimi zaključki in naslednjimi dodatnimi predlogi:

1. Na pripombo obrata »Keramiki« kondenzatorji Žužemberk se poveča masa za OD za 17 milijonov ter stroški razvoja za 20 milijonov S dinarjev;

2. Pripomba obrata »Magnet« se osvoji in vnese v gospodarski plan 20 milijonov sredstev za razvojne naloge in 6 milijonov sredstev za plačilo uslug podjetju »Varnost«;

3. Obratu »Žarnice« se vnese v gospodarski plan dodatno 30 milj. sredstev za nadaljevanje posla s firmo »Osram« in 16 milijonov sredstev za razvoj halogenih in projekcijskih žarnic.

4. Pripomba obrata »Keramika« glede načina formiranja OD za Upravo in pripombo obrata »Magnet« gle-

de razdelitve upravno-prodajne režije, ni možno upoštevati, ker je način v predlogu plana v skladu s statutom tovarne;

5. UO predlaga DS tovarne, glede na realne možnosti, spremembo vrednosti točke za OD od 1 na 1,15 s tem, da se istočasno preide na dve prosti soboti v mesecu;

6. UO tudi predlaga revolorizacijo štipendij učencev v gospodarstvu in štipendistov tako, da se njihove štipendije povišajo s faktorjem 1, 2;

7. UO predlaga, da DS tovarne potrdi spremembo oziroma zvišanje dnevnic za 20 odstotkov in sicer:

dnevnic nad 8 — 12 ur 24,00 N din;
cela dnevnic brez prenočevanja — 42,00 N din;
cela dnevnic s prenočevanjem — 66,00 N din.

Obrat Upori Šentjernej
in obrat ker. kond. Žužemb.

2. Za kritje izgube obratu »Orodjarna« posodi obrat »Upori« — Šentjernej S din 8,618.258.—

1. Obrat »Upori« — Šentjernej 306.055
2. Obrat »Magnet« 5,028.295
3. Obrat »Žarnice« 2,680.037
4. Obrat »Ker. kond.« — Žužemberk 8,087.420
Skupaj 16,101.807

b) Za pokrivanje anuitet za obrat »Feriti« v višini 100,582.479 S din UO meni, da je spremeniti predlog v toliko, da obrata »Keramika«

1. Obrat »Magnet« 4,526.845
2. Obrat »Žarnice« 8,694.698
3. Obrat »Ker. kond.« — Ž. 39,465.032
4. Obrat »Upori« 41,691.574
5. Uprava 6,204.330

c) V zvezi z zgornjim se predlog za realizacijo internega investicijskega plana spremeni in se predlaga:

Obrat »Ker. kond.« — Žužemberk 33,232.972
in obrat »Upori« Šentjernej 21,000.000

Tako, da ima obrat »Keramika« na razpolago skupno s svojo amortizacijo 64,700.000 S din.

1. Obrat »Upori« — Šentjernej 8,000.000
2. Obrat »Ker. kond.« — Žužemberk 8,000.000
3. Obrat »Žarnice« 2,000.000
4. Obrat »Magnet« 2,000.000
5. Uprava 10,000.000

Tako ima skupno »Orodjarna« 30,000.000 S din sredstev.

● UO je obravnaval predlog Obratne ambulantne Iskra Pržan za sklenitev pogodbe preventivnega dela za leto

8. UO nadalje tudi predlaga DS tovarne spremembo oz. zvišanje plačevanja kilometrine, opravljene z lastnim osebnim avtomobilom v službene namene od sedanjih S din 45/km na S din 67/km, dočim naj ostane S din 5.— za sopotnike nespremenjeno.

Istočasno pa opozarja, da je obračunu potnega naloga vedno potrebno priložiti tudi poročilo o opravljenem službenem potovanju.

UO je obravnaval poročilo o delitvi ostanka dohodka za leto 1966 po posameznih obratih ter na osnovi razprave sklenil, da predlaga DS tovarne v potrditev predlog kot je bil sprejet na razširjeni seji kolegija tovarne:

a) 1. Za izravnavo izgube obratu Keramika Vižmarje krijeta obrat Upori in Keramični kondenzatorji brez povračila:

S din
11,796.898
10,000.000
21,796.898

3. Obratu »Feriti« pa krijejo izgubo kot posojilo naslednji obrati:

S din
306.055
5,028.295
2,680.037
8,087.420
16,101.807

in »Orodjarna« ne dajeta, ker na drugi strani sama potrebujejo posojilo. Zato predlaga UO, da se pokrivanje anuitet za »Ferite« izvrši po naslednjem ključu:

S din
4,526.845
8,694.698
39,465.032
41,691.574
6,204.330

1. Za obrat »Keramika« posodita za nabavo nujnih investicij

S din
33,232.972
21,000.000

2. Obratu »Orodjarna« posodijo za nabavo potrebnih strojev naslednji obrati:

S din
8,000.000
8,000.000
2,000.000
2,000.000
10,000.000

1967 in na osnovi danih predlogov posameznih obratov sklenil, da se sklene ustreznna pogodba, vendar pa naj se v njej upošteva vse zahteve obratov, ter predlog predloži v ponovno obravnavo UO.

AVTOMATIKA

SKLEPI 11. SEJE (24. februarja 1967)

● Delavski svet ugotavlja, da izvrševanje sprejetih sklepov ni tekoče in zaradi tega izreka direktorju tovarne opomin po delavskem svetu.

Delavski svet je od uprave zahteval rentabilne izračune vseh proizvodov, s posebnim poudarkom na izračunu proizvodnje zvočnikov, za katere se ugotavlja, da so nerentabilni. Izračunov razen za brivske aparate še ni prejel. Delavskemu svetu prav tako ni bila podana obrazložitev vzrokov za neizvršitev proizvodnje v mesecu januarju in za 90 % izplačilo OD in, kaj je bilo narejena-ga, da bi bil položaj v nadaljnjih mesecih boljši.

● Delavski svet zadaljuje upravni odbor, da redneje in vestneje kontrolira izvrševanje svojih sklepov; predvsem pa mora največ pozornosti in vso skrb posvetiti obravnavanju in reševanju proizvodne problematike.

● Delavski svet je potrdil predlog upravnega odbora, da se PSO za prodajo 3.142 kosov v decembru odobri dodatni 4 % rabat, kar znaša 41.098,36 N din.

Za prodajo gramofonov s 24 % rabatom (4 % od PSO), smo se odločili z namenom, da znižamo zaloge na skladiščih in s tem omogočimo večjo proizvodnjo v letu 1967.

Delavski svet ugotavlja, da nam tovrstna prodaja zmanjšuje planirani dohodek in zaradi tega je bil sprejet sklep, da se morajo odgovorne službe PSO intenzivneje zavzemati za prodajo naših izdelkov izdelanih po planu; predvsem pa naj bo to skrb našega novega komercialnega vodje.

● Delavski svet je vzel na znanje zaključni račun leta 1966, ki ga je podala tov. Draga Mesec — računovodja in potrdil, skupaj s sklepi UO in s posebnim poudarkom, da je potrebno posvetiti kvaliteti, nabavi materiala, urejenosti proizvodnje (roki — osvajanja nove proizvodnje, zastoji, nadure, ugotavljanje rentabilnosti posameznih artiklov itd.) mnogo več pozornosti in doseči, da odgovorne službe organizirajo povečanje proizvodnje v tehničnem tisku, s prodorom konkurenčnih ponudb na tržišče.

(Dalje na 8. strani)

**Dopisujte
v »Iskro!«**

Naslov uredništva:
Kranj, Savska loka 4
Tel. 22-221, int. 333.

Pisma naših bralcev

POZDRAV
OD VOJAKOV

Tovariš urednik!

Zahvaljujem se za redno pošiljanje glasila »Iskra« v Sombor. Redno čitanje časopisa mi je omogočilo, da sem tudi v vrstah JLA obdržal stik s podjetjem.

Ker sem odšel na novo dolžnost v Beograd, prosim, če mi v bodoče časopis »Iskra« pošiljate na novi naslov: Inž. Noe Rajko, V. P. 6972/3 B Beograd.

Zelim mnogo uspehov vsem članom kolektiva, hkrati pa pošiljam iskren pozdrav bivšim sodelavcem.

Rajko Noe

Iz Batajnice se je oglasil inž. Janez Skubic, ki se toplo zahvaljuje za redno pošiljanje glasila »Iskra«. Pravi, da je vestno spremljal življenje in delo združene »Iskre«. Prav tako se je pohvalno izrazil o nekaterih člankih, ki zadevajo poedine enote, predvsem pa prodajo.

ZAHVALA

Ob prerani smrti mojega dragega očeta

BOGOMILA KANDUSA

se iskreno zahvaljujem vsem sodelavcem iz servisnega sektorja in PSO za izkazano pomoč, izraze sožalja, poklonjenje cvetje in za tako številno spremstvo na njegovi zadnji poti.

Bogomil Kandus

ZAHVALA

Ob smrti drage mame

ANE DOLENC

se iskreno zahvaljujem sodelavcem na traku ATA in liniji žičnih oblik v obratu ATN, za izraze sožalja, venčice in spremstvo na njeni zadnji poti.

Angela Rozman
Francka Juvan

ZAHVALA

Ob smrti naše mame in stare mame

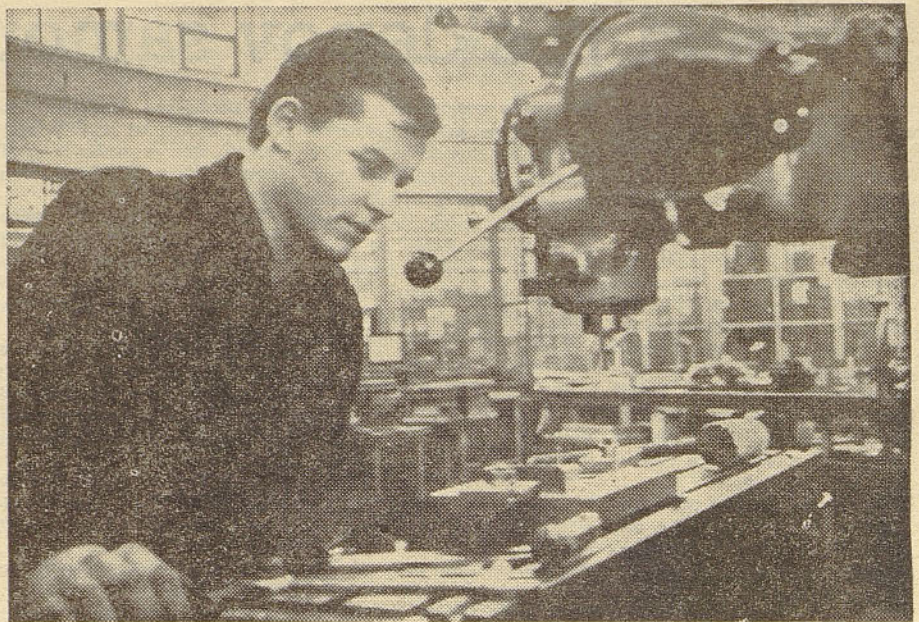
ANGELE BERCE

se iskreno zahvaljujem sodelavcem v produkciji tovarne »Elektromehanika« Kranj za izraze sožalja, poklonjena venca in spremstvo na njeni zadnji poti.

Sin Franci z družino in
Žanin z družino

Začudila ga je tudi kratka vest v reviji »Tovariš« pod rubriko »Kaditi prepovedano«, da je Iskrin stereofonski gramofon v deželah trdne valute skoraj pol cenejši kot v Jugoslaviji!? (Op. ur.: upamo, da nam bo merodajna oseba čimprej odgovorila na to vprašanje!) Konec pisma je takle: Pretekla je skoraj polovica vojnega roka. »Obuka« — vojaška in strokovna — je za menoj. Človek, ki je to opravil, je zrel za operativno enoto. Isto se je zgodilo meni, zato prosim, da mi »Iskro« pošiljate na novi naslov, hkrati pa toplo pozdravljam vse člane kolektiva.

Janez Skubic, dipl. inž.
V. P. 6972-4
Batajnica

Iz proizvodnega oddelka v Železnikih. — Zaradi poamnjanja prostora je v tej številki odpadlo nadaljevanje daljšega članka o problemih v Železnikih, ki bo zagotovo priobčen v naslednji številki

Z zasedanja DS »Elektromehanika«

Kranj, 27. febr. — Deseto zasedanje delavskega sveta »Elektromehanika« Kranj je ta dan obravnavalo gradivo strokovnih služb o gospodarjenju v letu 1966. DS je ugotovil, da je bilo poslovanje uspešno. Iz poročila in razprave je bilo moč izluščiti, da je tovarna v letu 1966 prebrodila krizo, v katero je zšla v letu 1965, posledice pa so se čutile tudi v obravnavanem obdobju. V zvezi z zaključnim računom je DS sprejel nekaj važnih nalog, in sicer:

— Pospeševati je treba proizvodnjo izdelkov, ki so rentabilni in jih tržišče potrebuje. S tem v zvezi je treba uporabiti vse nove strojne zmogljivosti, potrebe po novem zaposlovanju največ kriti z notranjimi premiki, nanovo pa sprejeti le tiste strokovne kadre, ki jih tovarni primanjkuje.

— Normative zalog za naslednje obdobje je treba doseči, ker bodo s tem sproščena sredstva za poravnavo obveznosti in financiranje večje proizvodnje. S tem v zvezi je treba zasledovati učinkovitost nagrajevanja za

znižanje zalog in nabavo materiala.

— Omejiti je treba čakanje, obenem pa znižati nadurno delo, saj je oboje odraz neurejene proizvodnje. Vse aktivnosti naj imajo za cilj večanje ekonomičnega in rentabilnega poslovanja, kar je edina realna osnova za nadaljnje izboljšanje nagrajevanja.

Zaključek razprave DS je dal jasno sliko o poslovanju v letu 1966. Uspeh, kakršnega je tovarna dosegla v prvem letu po uveljavitvi reforme je bil ustvarjen s prizadevanjem vseh zaposlenih. Večina članov kolektiva je v času krize kljub relativno nizkim osebnim dohodkom ostala na delovnih mestih in si prizadevala izboljšati stanje tovarne. Danes že lahko vidimo začetni uspeh sanacije tovarne, gospodarjenja in osebnih dohodkov, hkrati pa

je tudi ustvarjena močnejša podlaga za izpolnitev nadaljnega razvoja tovarne.

Na isti seji je delavski svet potrdil tudi zaključne raču-

ne stranskih obratov za leto 1966 in to: restavracije, ambulate, stanovanjske zadruge in samskega doma.

ABC

Izvillečki iz sklepov...

(Nadaljevanje s 7. strani)

● Delavski svet je na podlagi 2. člena Zakona o volitvah v delavske svete (Ur. list 11/65 SRS) in določil statuta tovarne, potrdil predlog upravnega odbora in sprejel sklep:

— da se volitve v delavski svet tovarne razpišejo za 17. april 1967 (t. j. isti datum, kot je določen za volitve v DS podjetja).

— da bo delavski svet tovarne v skladu s statutom tovarne štel 25 članov.

— da bodo volitve ločeno po obratih (Pržan, Višnja gora, Mokronog),

— da bodo imeli obrati v delavskem svetu naslednje število članov:

Pržan — skupaj 18 članov; na novo se voli 9 članov; Višnja gora — skupaj 3 člani; na novo se voli 2 člana; Mokronog — skupaj 4 člani; na novo se voli 4 člane.

— da se za novi delavski svet podeljta voliti štiri člane iz »Avtomatike«.

— da bodo kandidati za DS podjetja in tovarne izbrani na zborih delovnih ljudi, ki bodo ločeno v Pržanu, Višnji gori in Mokronogu od 15. do 25. marca 1967.

— da je na zboru delovnih ljudi potrebno predlagati najmanj toliko kandidatov, kolikor se jih voli.

— da se voli samo člane DS podjetja in DS tovarne, ker so delavski sveti delovnih enot ukinjeni.

Delavski svet je za izvedbo volitev imenoval naslednje komisije:

KOMISIJA ZA IZDELAVO VOLILNIH IMENIKOV

1. Marija ČUK — predsednik; 2. Ema TEMOV — član, VOLILNA KOMISIJA

3. Vida KOTNIK — član.

1. Edo ŽAJC — predsednik,

2. Roman KAVSEK — član,

3. Vera ZUPANC — član, 4.

Stane ZEMLJARIČ — namestnik, 5. Jože ZELENK

— namestnik.

● Z ukinitvijo delavskih svetov delovnih enot prenehajo veljati tudi vse njihove komisije; ker pa je čas do poteka mandatne dobe razmeroma kratek, je delavski svet tovarne sprejel sklep, da vse komisije imenovane s strani delavskih svetov delovnih enot (Pržana, Mokronoga in Višnje gore), postavi kot svoje organe z istimi zadolžitvami in nalogami, kot so jih opravljale dosedaj.

Te komisije so naslednje: kadrovska komisija, komisija za ugotavljanje obratne škode, komisija HTV, disciplinska komisija, komisija za odklovanje, komisija za prometno varnost.

● Delavski svet je na osnovi predloga upravnega odbora in na podlagi temeljnega zakona o delovnih razmerjih (Ur. list SFRJ 52/66) sprejel sklep, da se člen 144 Pravilnika o delovnih razmerjih tovarne spremeni in sicer:

— delavka ima za nosečnost in porod pravico koristiti 105 dni porodniškega dopusta, in ne 133 dni, kot je bilo predpisano dosedaj.

DOPISUJTE V »ISKRO«!

ZDRUŽENO PODJETJE ISKRA KRANJ

Organizacija:

tovarna za elektroniko
in avtomatiko
Ljubljana-Pržan

sprejme v delovno razmerje
sodelavca za naslednji delovni mesti:

vodje razvojne službe

pogoj: strojni inženir s prakso

vodje konstrukcije

pogoj: strojni inženir s prakso

Pismene ponudbe z obširnimi podatki pošljite, gornjemu naslovu.

ISKRA — glasilo delovne kolektiva Iskra industrije za elektromehaniko teko komunikacije elektroniko in avtomatiko — Urejuje uredniški odbor — Glavni urednik: Pavel Gantar — odgovorni urednik: Igor Slavec — izhaja tedensko — Rokopisov ne vračamo — Tisk in klišaji: »CP Gorenjski tisk« Kranj